

Javor ze zahrady Karla Čapka roste v arboretu Lesů ČR u Sedmihorek

22.10.2025 - Karel Čapek | Lesy České republiky

V arboretu na Bukovině u Sedmihorek spravovaném Lesy České republiky vysadili 20. října lesníci se správci chráněné krajinné oblasti Český ráj javor tatarský. Ten vzešel ze semen stromu pěstovaného Karlem Čapkem na zahradě jeho letního bytu u Dobříše. Symbolicky tak připomíná aktuální stoleté výročí zveřejnění fejetonu Kousek země, ve kterém právě Čapek s obdivem popisuje přírodu v Českém ráji.

Více si poslechněte v reportáži Českého rozhlasu: Strom ze zahrady Karla Čapka je na Bukovině v Českém ráji | Liberec.

Arboretum s 505 dřevinami, z nichž je 400 památných, založené kolem roku 1860, je k vidění na oplocené bezmála tříhektarové ploše – <https://mapy.com/s/pezuhaave>. Patří k nejstarším v České republice i mezi první střeoevropské pokusné plochy na pěstování zejména severoamerických dřevin. Na jeho údržbu Lesy ČR ročně vyčleňují v rozpočtu 300 tisíc až půl milionu korun.

„Tato sbírka dřevin je unikátní jejich dochovanou skladbou, ale i množstvím vzrostlých stromů na vrcholu svého vývoje. Téměř padesát procent pochází z původních výsadeb a má tak nejvyšší památkovou hodnotu,“ říká lesní správce z Hořic Ondřej Pecháček. Nejmhutnější stromem byla až do orkánu Kyrill v říjnu 2007 tehdy dvaapadesátimetrová jedle obrovská s průměrem kmene dosahujícím 1,2 metru. Po odlomení desetimetrové části koruny sice už není v arboretu nejvyšší, ale stále přitahuje pozornost návštěvníků.

Výsadba javoru:

KOUSEK ZEMĚ

Pěkný oblý vršek a na něm kulatý zámeček nebo spíše věž s půlměsícem nahoře a starým hájem dokola; ten zámeček je vidět na míle cesty, a dole je staré dřevěné městečko se spícím náměstím a těžkým kostelem – nu, jste už doma? Vždyť je to Sobotka a ten zámeček je Humprecht, kde žila ta “paní, co ovčáčka milovala”, – což se ostatně zpívá o každém hradu a zámku českém; patrně ovčáctví bylo za starých časů velmi rozšířeno. Na hřbitově leží básník Šolc a na břehu Žehrovky Fráňa Šrámek, který se tam chodí koupat a tvrdí, že to je nejkrásnější místo na světě; a kolem je tichý a sladký kraj, kde začal zeleně a modře malovat Václav Špála. Zeleně, modře a žlutě, neboť nesmíme zapomenout na pěknou úrodu klasů; pak přijdou černé lesy, černé Trosky a černá hora Mužský, a tam docela vzadu, to je Bezděz a Ještěd a modrý Kozákov a ještě mnoho jiných kopců, které vám nemohu pojmenovat. Ale pak jsou tu ještě zelená údolí mezi skalami; ty skály nejsou divoké ani pochmurné, nýbrž mírné a romantické a putujete mezi nimi se zvláště lehkým srdcem, až přijdete k hradu Kostí, kde také žila “paní, co ovčáčka milovala”; chodila s ním asi do údolí Plakánek, kde podnes je vzduch milostný a vlahý. Ovšem profesor Pekař, který je také z tohoto kraje a pravý vlastenec od Kostí, uvádí o té paní verzi poněkud jinou. Byl bych vám nakreslil Kost; ale je to hrad velmi krásný a veliký, který by se mi nevešel na papír. Nakreslil jsem aspoň pana profesora Pekaře, jak si to rázuje po kraji, v němž se mu dobře zalíbilo. Je to končina trochu od ruky; proto je tak hezká a důvěrná; psi ve vsích na nás ani nezaštěkají – nikde na světě jsem neviděl tak hodné psy. V podvečer myriády malých žabiček vylézají z příkopů a putují přes silnici směrem na východ; Semtínská lípa se dívá přes dozralá žita na Trosky a Trosky na Semtínskou lípu, neboť není známo, kdo z obou je starší. A když se setmí, dřevěné městečko ševců pod Humprechtem honem usíná;

čtverečné náměstí si přetáhne peřinu tmy až přes hlavu, neboť, to víte, když svítí hvězdy, nemusejí svítit lampy, a když hvězdy nesvítí, mají jít lidé spat. Jenom před mnoha a mnoha lety ta paní, co ovčáčka milovala, nemohla usnout tak brzo jako Sobotka; vykradla se v noci z vysokého zámku a šla s tlukoucím srdcem za svým ovčáčkem, ale ani jediný pes ze vsi za ní nezaštěkal, jen pohnul oháňkou a nechal ji tiše jít cestami, jež mírně vedly nahoru a dolů, nahoru a dolů jako dnes. To všechno vám ovšem nemohu nakreslit; ale zato jsem vám nakreslil Fráňu Šrámka, který se tu na tom náměstí narodil. On sice tvrdí, že tak nevypadá, ale není to pravda; když má žízeň, vypadá docela tak, jenomže je brunátný a dívá se blankytně modře a špička nosu mu pořád jede po všech vůních a výparech plodné země. A tady ve studeném potoce na palčivých cestách žňových polední, rozběhaný, rozdívaný, křepký a žíznivý všemi smysly, zapomíná nadobro na veliké a hořké trápení, které se jmenuje literatura. Je tu na jednom kopci místo, odkud je vidět všechno, nebe i zemi; a na tom místě stojí jeho zámek v povětrí. Nemusel by to ani být zámek; mohla by to být jen pastouška pro modrookého lyrického ovčáčka...

Karel Čapek, Lidové noviny

<https://lesycr.cz/javor-ze-zahrady-karla-capka-roste-v-arboretu-lesu-cr-u-sedmihorek>